

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**

<i>підготовки</i>	здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня
<i>галузі знань</i>	01 Освіта / Педагогіка
<i>спеціальності</i>	014 Середня освіта
<i>предметної спеціальності</i>	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
<i>спеціалізації</i>	014.022 Німецька мова та зарубіжна література
<i>освітньо-професійної програми</i>	Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Луцьк 2023

Силабус нормативного освітнього компонента «Педагогічна практика» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *014 Середня освіта*, предметної спеціальності *014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)*, спеціалізації *014.022 Німецька мова та зарубіжна література*, за освітньо-професійною програмою **СЕРЕДНЯ ОСВІТА. НІМЕЦЬКА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**

Розробники:

Іванюк Л. М., старший викладач кафедри німецької філології

Гордієнко Ю. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Зубач О. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри німецької філології:

доц. Зубач О. А.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) 014.022 Німецька мова та зарубіжна література Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література Бакалавр	Нормативний
Кількість годин / кредитів: 180 / 6		Рік навчання 4
		Семестр 7
ІНДЗ:		Лекції -
		Практичні (семінарські) -
		Самостійна робота 168 год.
		Консультації 12 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська, німецька, англійська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Іванюк Людмила Миколаївна
Науковий ступінь	доктор філософії
Вчене звання	немає
Посада	старший викладач кафедри німецької філології
Контактна інформація	lyudmyla.iv@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Гордієнко Юлія Анатоліївна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	gordijenko@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. ОПИС ПРАКТИКИ

3.1. Анотація практики

Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти є важливою частиною професійної підготовки майбутніх фахівців із викладання німецької, англійської мов та зарубіжної літератури. Вона відіграє ключову роль у формуванні професійних навичок і вдосконаленні фахових компетентностей. Саме в освітньому середовищі здобувачі освіти можуть застосовувати теоретичні знання на практиці, набуваючи реального досвіду викладання. Практика сприяє професійному самовизначенню, розвитку творчого потенціалу та формуванню готовності до змін у сфері освіти. Завдяки виходу за межі університетського навчання вона надає можливість безпосередньо взаємодіяти з учасниками освітнього процесу та активно долучатися до його організації.

Педагогічна практика є важливим етапом професійної підготовки здобувачів освіти, які спеціалізуються на викладанні німецької, англійської мов та зарубіжної літератури. Вона спрямована на розвиток необхідних компетентностей для ефективної роботи в закладах загальної середньої освіти. Під час практики учасники набувають досвіду проведення уроків, опановують методику викладання німецької та англійської мов, знайомляться з організацією навчального процесу, виконують обов'язки класного керівника та досліджують виховну діяльність у класному середовищі. Цей період сприяє професійному самовизначенню, розкриттю індивідуального підходу до роботи та розвитку ключових навичок, необхідних для успішної діяльності у сфері освіти. Практика сприяє розвитку гнучкості у професійній діяльності та готовності ефективно діяти в умовах сучасних освітніх змін і вимог.

3.2. Пререквізити та постреквізити практики

Для виконання програми практики здобувачі освіти використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення таких ОК: «Логічні засади комунікації», «Педагогіка», «Психологія», «Вступ до спеціальності», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Німецька мова», «Англійська мова», «Методика навчання німецької мови», «Методика навчання англійської мови», «Теоретичний курс німецької мови», «Теоретичний курс англійської мови», «Практика навчальна фонологічна», «Психолого- педагогічна практика», «Педагогічна практика» (ОК 24).

Реалізація програми практичної підготовки є необхідною основою для опанування таких освітніх компонентів, як: «Педагогічна практика» (ОК 26), «Методика навчання зарубіжної літератури».

3.3. Мета й завдання практики

Метою практики є ознайомлення здобувачами освіти з ключовими професійними обов'язками та напрямками діяльності педагога в закладі загальної середньої освіти, а також набуття практичного досвіду використання педагогічних технологій. Мета спрямована на формування навичок застосування теоретичних знань, здобутих у процесі навчання за освітньо- професійною програмою *Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література*, у реальних умовах освітнього середовища.

Здобувачі освіти направляються на виробничу практику за розпорядженням ректора Університету, відповідно до затвердженого графіка навчання та укладених договорів. У разі працевлаштування за спеціальністю та наявності відповідних документів, здобувачі освіти можуть за погодженням з керівником практики кафедри та Університету запропонувати основне місце роботи як базу для проходження практики.

Завдання педагогічної практики:

- Складання планів-конспектів уроків з основної (німецької) та другої (англійської) іноземної мови у базовій середній школі.
- Проведення уроків з з основної (німецької) та другої (англійської) іноземної мови у базовій середній школі.
- Аналіз та самоаналіз проведених та відвіданих уроків з основної (німецької) та другої (англійської) іноземної мови.
- Забезпечення максимального залучення здобувачів освіти до організації навчального процесу в конкретному закладі загальної середньої освіти, сприяння інтеграції теоретичних знань із реальними педагогічними практиками та їх використання для вирішення конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань.
- Розвиток умінь проводити заняття з використанням сучасних методів та прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
- Формування психологічної готовності до роботи в закладах загальної середньої освіти.
- Удосконалення вмінь правильно визначати типи уроків та їх організаційну структуру залежно від мети, змісту та умов проведення, а також вибір форм, методів і засобів навчання.
- Розвиток інтересу до педагогічної діяльності, творчого підходу до навчального процесу.
- Формування дослідницького підходу до освітньої діяльності в ЗЗСО.
- Підготовка до самостійної професійної діяльності в ЗЗСО.

3.4. Методи проведення практики

У процесі проходження педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти використовуються різноманітні методи, які сприяють розвитку педагогічних компетентностей ЗО. Основні методи включають:

- Метод спостереження – практиканти спостерігають за уроками та іншими освітніми заходами, що дозволяє їм вивчати особливості навчального процесу та педагогічних технологій.
- Метод активного навчання – здобувачів освіти залучають до організації та проведення уроків, що дає змогу практично застосувати отримані знання та розвивати педагогічні навички.
- Метод рефлексії – здобувачі освіти проводять самоаналіз своїх дій та оцінку освітнього процесу, що допомагає вдосконалювати методику викладання та взаємодії з учнями.
- Метод моделювання – створення моделей педагогічних ситуацій для відпрацювання ефективних методів взаємодії з учнями.
- Метод коучінгу та наставництва – наставники або керівники практики допомагають здобувачам освіти, надаючи поради, оцінюючи їхні дії та направляючи на подальший розвиток.
- Метод колективної роботи – робота в групах, що дозволяє розвивати навички взаємодії з колегами, організаційні та комунікативні вміння.
- Метод проєктної діяльності – здобувачі освіти працюють над педагогічними проєктами, що стимулює творчий підхід і розвиток критичного мислення.
- Метод інтерактивного навчання – використання сучасних інтерактивних технологій, що сприяють залученню учнів до активної навчальної діяльності та розвитку творчих здібностей.

3.5. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми, за результатами практики здобувач освіти набуде таких загальних, фахових та предметних компетентностей.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК 10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами англійської, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК 7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог

законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язберезувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК 8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК 9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови.

ФК 13. Здатність застосовувати практичні навички моделювання, конструювання освітнього процесу і змісту іншомовної підготовки для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у ЗЗСО, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ФК 14. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ФК 15. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК 16. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

Програмні результати навчання

ПРН 1. *Відтворює* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховує* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПРН 2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. *Називає і аналізує* методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 6. *Називає* і *пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН 15. *Вміє* складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. *Обирає* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. *Оцінює* ефективність навчальних матеріалів та вміє адаптувати їх до конкретного освітнянського контексту.

ПРН 18. *Уміє* здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 19. *Характеризує* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; *аналізує* твір за його ознаками і в контексті епохи, *називає* жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 20. *Демонструє* володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 21. *Доводить* конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, *пояснює* мовний і мовленнєвий матеріал, *вміє* сам і *навчає* учнів користуватися словниками різних типів.

ПРН 22. *Аналізує, коментує, реферує і перекладає* тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 23. *Уміє* критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. *Демонструє* здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

IV. ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

4.1. Регламент організації та проходження практики

Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти організовується у відповідності до навчального плану спеціальності 014 *Середня освіта* спеціалізації 014.022 *Німецька мова та зарубіжна література* освітньо-професійної програми *Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література* для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (VII семестр – денна форма навчання). Для усіх здобувачів денної форми навчання проходження практики обов'язкове. Педагогічна практика з основної (німецької) та другої (англійської) іноземних мов проводиться з відривом від освітнього процесу. Базою педагогічної практики є заклади загальної середньої освіти, визначених відповідно до Договору «Про співпрацю у сфері практичної підготовки студентів», укладеного між Волинським національним університетом імені Лесі Українки та Управлінням освіти Луцької міської ради. У певних ситуаціях студенти мають можливість проходити виробничу педагогічну практику за місцем свого проживання.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки у межах курсу «Педагогічна практика» визнаються навчальні результати, отримані здобувачами освіти дистанційно. За умови відповідності здобутих знань загальній спрямованості педагогічної практики можливе перезарахування індивідуальних завдань. Для цього здобувач освіти повинен надати офіційний документ, що підтверджує проходження навчання у неформальній освіті.

4.2. Права та обов'язки практикантів

Здобувачі освіти спеціальності 014 *Середня освіта* спеціалізації 014.022 *Німецька мова та зарубіжна література* освітньо-професійної програми *Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література* при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики ознайомитися з розпорядженням про її проведення, отримати програму, методичні матеріали та консультації щодо оформлення документації;
- своєчасно прибути на базу практики та дотримуватися її внутрішнього розпорядку;
- вивчити та неухильно дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці та виробничої санітарії;
- повністю виконати всі завдання, передбачені програмою практики, зокрема щодо викладання німецької та англійської мови;
- брати активну участь у педагогічному процесі, відвідувати та аналізувати уроки, проводити власні заняття, організовувати виховні заходи;
- вести щоденник практики та іншу звітну документацію, своєчасно оформлювати всі необхідні документи;
- нести відповідальність за якість виконаної роботи та дотримання педагогічної етики;
- подати письмовий звіт про проходження практики та захистити його на кафедрі згідно з розподілу здобувачів освіти.

Практикант має право:

- отримувати консультації від керівників практики щодо організації та проведення занять;
- користуватися навчально-методичними матеріалами бази практики;
- отримувати об'єктивне оцінювання своєї діяльності під час практики;
- висловлювати пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу на базі практики;
- звертатися до керівників практики в разі виникнення труднощів або непередбачених ситуацій.

4.3. Керівник практики від закладу вищої освіти:

- Ознайомлює здобувачів освіти з програмою практики, її метою, завданнями, критеріями оцінювання та системою звітності.
- Контролює своєчасне прибуття здобувачів освіти на базу практики, дотримання ними графіка та виконання програми.
- Взаємодіє з адміністрацією бази практики, отримує накази або розпорядження про прийняття здобувачів освіти, координує їхню діяльність.
- Спільно з керівниками від бази практики забезпечує якісне виконання всіх етапів практики відповідно до затвердженої програми.
- Надає методичну допомогу здобувачам освіти під час виконання завдань, консультує щодо обробки та аналізу зібраного матеріалу для звітності.

- Бере участь у настановній та звітній конференціях, перевіряє звітну документацію здобувачів освіти, приймає підсумковий залік.

4.4. Керівник практики від бази практики:

- Контролює підготовку бази практики до прийняття здобувачів освіти та їх прибуття.
- Організовує інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, перевіряє дотримання відповідних норм.
- Забезпечує безпосереднє керівництво здобувачами освіти під час практики, створює необхідні умови для оволодіння професійними навичками.
- Веде облік відвідуваності практикантів та контролює виконання ними правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.
- Надає здобувачам освіти необхідні документи (договір, направлення, щоденник, інші методичні матеріали).
- Ознайомлює здобувачів освіти із системою звітності, перевіряє виконані завдання та правильність оформлення документації.
- Бере участь у підсумковому оцінюванні практикантів, надає відгуки та рекомендації щодо їхньої роботи.

V. ЕТАПИ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗЗСО

Завдання виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти виконуються в чотири етапи: перший – підготовчий, другий – діагностично-аналітичний, третій – практично-діяльнісний та четвертий – контрольньо-рефлексивний. Такий підхід дозволяє забезпечити комплексну підготовку здобувачів освіти до професійної діяльності, інтегруючи теоретичні знання та практичні навички.

1. Підготовчий етап

Зміст:

- Ознайомлення з програмою педагогічної практики, її метою, завданнями та критеріями оцінювання.
- Проведення настановної конференції та отримання методичних рекомендацій.
- Вибір бази практики, розподіл студентів за закладами освіти.
- Ознайомлення з внутрішнім розпорядком, технікою безпеки та охороною праці в закладі освіти.
- Вивчення навчальних планів, програм, календарно-тематичного планування, розкладу уроків.

Основні завдання:

- Засвоєння загальних вимог до організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО).
- Встановлення контактів з керівництвом школи, педагогами та учнями.
- Вивчення навчально-методичної документації та підготовка до проведення занять.

2. Діагностично-аналітичний етап

Зміст:

- Спостереження за освітнім процесом (відвідування та аналіз уроків наставника).
- Вивчення особливостей учнівського колективу (психолого-педагогічні аспекти).
- Аналіз навчально-виховної роботи у школі.
- Ознайомлення з методами та прийомами викладання іноземних мов.
- Визначення власних стратегій педагогічної діяльності.

Основні завдання:

- Формування аналітичного мислення щодо організації навчального процесу.
- Визначення рівня мовної підготовки учнів та їхніх індивідуальних особливостей.
- Вивчення та аналіз методичних підходів викладання іноземних мов.

3. Практично-діяльнісний етап

Зміст:

- Самостійне планування та проведення уроків.
- Використання різноманітних методів навчання та сучасних педагогічних технологій.
- Організація позакласних заходів з іноземних мов.
- Взаємодія з класним керівником та педагогічним колективом.
- Розвиток комунікативних компетентностей та вміння працювати з учнівським колективом.

Основні завдання:

- Застосування на практиці отриманих теоретичних знань.
- Формування навичок організації навчальної та виховної роботи.
- Опанування ефективних прийомів роботи з класом.
- Відпрацювання навичок контролю й оцінювання знань учнів.

4. Контрольно-рефлексивний етап

Зміст:

- Оформлення звітної документації (щоденника практики, планів-конспектів, характеристик тощо).
- Самоаналіз проведених уроків, виявлення сильних та слабких сторін власної діяльності.
- Захист звіту про проходження практики.
- Аналіз труднощів та успіхів під час педагогічної діяльності.
- Визначення подальших шляхів професійного розвитку.

Основні завдання:

- Оцінка власних досягнень та труднощів у педагогічній діяльності.
- Формування вмінь рефлексії та критичного мислення щодо своєї роботи.
- Узагальнення отриманого досвіду та його використання для подальшого професійного становлення.

VI. ПЕРЕЛІК ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ В ЗЗСО

1. Щоденник педагогічної практики – містить записи про щоденну діяльність, проведені уроки, спостереження та рефлексії.
2. Індивідуальний план проходження практики – відображає заплановані види діяльності та їх виконання.
3. Конспекти уроків – розроблені та проведені студентом-практикантом уроки з відповідними методичними матеріалами.
4. Конспект або сценарій проведеного виховного заходу.
5. Відгуки керівників практики – письмові відгуки від наставників про рівень підготовки та проведення практики.
6. Протоколи спостереження уроків – записи та аналіз уроків, які студент відвідав у процесі практики.
7. Звіт про проходження практики – узагальнена аналітична робота, яка містить аналіз виконаних завдань, труднощів, досягнень та пропозицій щодо вдосконалення.
8. Матеріали самоаналізу уроків – аналіз власних проведених занять із зазначенням сильних та слабких сторін.
9. Презентація проведених виховних заходів.

VII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Педагогічна практика та контроль її результатів здійснюється згідно з [Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) (2023).

VIII. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Під час проходження педагогічної практики здобувачі вищої освіти мають дотримуватись принципів академічної доброчесності, керуючись відповідними нормативними документами, зокрема [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) та [Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Усі творчі завдання, передбачені програмою практики (плани-конспекти уроків, аналіз уроків, сценарії виховних заходів тощо), здобувачі освіти повинні виконувати самостійно. Використовуючи чужі ідеї, матеріали чи дослідження, необхідно обов'язково посилатися на відповідні джерела, вказуючи авторів, ресурси та бібліографічні відомості.

У разі виникнення конфліктних ситуацій учасники освітнього процесу повинні діяти відповідно до [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), зокрема згідно з розділом 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

ІХ. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

9.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Таблиця 3

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
I. Оцінювання роботи здобувача на базі проходження практики	30
1. Підготовка до уроків з німецької мови та їх проведення (оцінює методист з німецької мови від бази практики)	10
2. Підготовка до уроків з англійської мови та їх проведення (оцінює методист з англійської мови від бази практики)	10
3. Участь у виховній роботі (організація та оформлення виховного заходу)	10
II. Оцінювання роботи здобувача фахівцями ЗВО. Методична та лінгвістична компетентність здобувача освіти	40
Німецька мова	20
4. Оформлення планів-конспектів 3 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання	10
5. Спостереження та аналіз відвіданого уроку з німецької мови іншого практиканта	10
Англійська мова	20
4. Оформлення планів-конспектів 3 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання	10
5. Спостереження та аналіз відвіданого уроку з англійської мови іншого практиканта	10
III. Захист практики (залік відбувається на кафедрах згідно розподілу здобувачів освіти)	30
6. Заліковий урок з німецької мови та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист з німецької мови)	10

7. Заліковий урок з англійської мови та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист з англійської мови)	10
8. Звіт та самоаналіз професійних компетентностей	10
Загальна кількість балів	100

9.2. Підсумковий контроль педагогічної практики здійснюється на основі трьох основних складових: оцінювання діяльності здобувача освіти на базі практики, аналіз методичної та лінгвістичної компетентності, а також захист практики. На першому етапі оцінюється якість підготовки та проведення уроків з німецької та англійської мов, зокрема відповідність планів-конспектів методичним вимогам, ефективність використання допоміжних засобів навчання та організація навчального процесу. Додатково враховується активна участь у виховній роботі, що включає організацію та проведення виховного заходу, роботу з учнями та інтеграцію педагогічних принципів у практичну діяльність.

Другий етап підсумкового контролю передбачає оцінювання методичної та лінгвістичної компетентності здобувачів освіти фахівцями закладу вищої освіти. Він включає аналіз та оформлення планів-конспектів трьох уроків з кожної іноземної мови, а також вміння спостерігати та аналізувати відвідані заняття інших практикантів. Важливим критерієм оцінювання є здатність здобувачів застосовувати теоретичні знання на практиці, критично осмислювати педагогічні методики та обґрунтовано коментувати ефективність уроків.

Завершальним етапом є захист практики, що включає проведення залікового уроку з німецької та англійської мов із відповідним планом-конспектом, а також подання звіту та самоаналізу професійних компетентностей. Оцінювання здійснюється на основі рефлексії здобувача щодо власного педагогічного досвіду, здатності формулювати висновки та самостійно оцінювати рівень набутих знань і навичок. Підсумкова оцінка визначається за 100-бальною шкалою, що дозволяє об'єктивно оцінити рівень підготовки майбутнього педагога.

9.3. Шкала оцінювання (залік)

Таблиця 4

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано

9.4. Критерії оцінювання педагогічної практики

Оцінка **«Зараховано»** виставляється, якщо здобувач освіти виконав усі передбачені програмою завдання, активно включався в навчальну та виховну діяльність на базі практики, своєчасно та якісно оформив звітну документацію. Проведені уроки та виховні заходи відповідали методичним вимогам, відзначалися організованістю, творчим підходом та ефективністю. Щоденник практики, звіт і характеристики містять детальний самоаналіз та свідчать про відповідальність, дисциплінованість і педагогічну компетентність здобувача.

Оцінка **«Незараховано»** виставляється у випадку невиконання або часткового виконання програми практики, недостатньої участі в навчальній та виховній роботі, відсутності звітної документації або її неналежного оформлення. Якщо здобувач освіти не продемонстрував належного рівня підготовки, виявив відсутність інтересу до практичної діяльності, не представив звіт або не захистив результати своєї роботи, практика вважається не складеною та зараховується як академічна заборгованість із можливістю повторного проходження.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Виштак О. М. Сучасний підхід до позакласної виховної роботи. Нові форми позакласної виховної роботи. Форум педагогічних ідей. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/42138/

Гетьман З. Використання всесвітньої мережі в процесі вивчення/викладання іноземної мови. *Молодий вчений*. 2021. № 1 (89). С. 94–97. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-1-89-20>

Гордієнко Ю. А. Тренінг «Навчаємось педагогічної толерантності» : методичні рекомендації. Луцьк, 2017. 60 с.

Гордієнко Ю. А., Семенюк Т. П. Тренінг «Навчаємось педагогічної толерантності»: змістові та методичні особливості імплементації у навчальний процес ЗВО. Актуальні питання іноземної філології. Луцьк, 2019. № 11. С. 47– 52.

Коломоєць С. Д. Методика викладання в школі. Теорія та практика : метод. посібн. КНТ, 2023. 216 с.

Коць М. О. Педагогічна практика : методичні рекомендації до вивчення освітнього компонента. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2024. 26 с.

Кочмар Д. А., Козак Л. В., Гаращенко Л. В. Творчість як основа інноваційної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 69. 200 с. Т. 2. С. 169–173.

Методика викладання англійської мови : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Умань : Візаві, 2018. 165 с.

Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.

Мирончук Н. М. Методичні основи організації педагогічної практики студентів закладу вищої освіти : метод. посібн. Житомир, 2017. 52 с.

Письменна І., Щербицька В. Застосування технології мобільного навчання в процесі викладання іноземних мов. *Scientific papers of Berdiansk State Pedagogical University Series Pedagogical sciences*. 2021. Т. 1. С. 311–318. URL: <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2021-1-1-311-318>

Хало З. П. Формування міжкультурної компетентності вчителя у викладанні іноземної мови. *Академічні студії. Серія «педагогіка»*. 2021. Т. 1, № 3. С. 136–140. URL: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.20>

Штепа А. Л. Міжкультурна комунікація як художній засіб викладання англійської. *Nova filologiâ*. 2021. Т. 2, № 81. С. 217–221.
URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-81-2-32>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

250 вправ на різноманітні аспекти знань англійської мови.

URL: <http://www.better-english.com/exerciselist.htm>

Apps im DaF-Unterricht. URL: <https://www.derdiedaf.com/alle-apps/c-150>

Deutsch unterrichten. URL: <https://www.goethe.de/ins/ua/de/spr/unt.html>

DLL. Goethe Institut. Вчимося навчати німецької.
URL: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/spr/unt/for/gia.html>

Meyer B., Digitale Lernkultur : Apps-, Vorteile und Nachteile digitaler Bildung im Sprachunterricht, Mai 2020. URL: <https://skemman.is/bitstream/1946/35338/1/Barbara%20Meyer%20MAritgerd.pdf>

Web 2.0-Tools im DaF-Unterricht. Zum Deutsch lernen. August 2020. URL: https://deutsch-lernen.zum.de/wiki/Web2.0-Tools_im_DaF-Unterricht

Безкоштовні ресурси та матеріали для ESL-EFL всіх рівнів. URL: <http://learn-english-today.com/index.html>

Електронні версії підручників. URL: <https://e-pidruchnyky.net/>

Матеріали для вчителів англійської мови. URL: <http://www.usingenglish.com/>

Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт.
URL: <http://www.mon.gov.ua/>

Німецька мова – уроки он-лайн. URL: https://deutschonline.at.ua/index/garni_foto/0-29

Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://intellect-invest.org.ua>

Розумники – придбання (диски та скачування з сайту) ліцензійних МОН епідручників (педагогічні програмні засоби, тести, лабораторні практикуми та інше). URL: <http://rozumniki.net/>

Студія онлайн-освіти Educational Era. URL: <https://www.ed-era.com/>

Українська програма – каталог е-підручників, відео, аудіокниг для школи.
URL: <http://ukrprog.com/>